

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner (Ds 2024:10)

Statskontoret tillstyrker lagförslaget som gäller kommuner och regioners ansvar att förebygga att förtroendevalda utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld.

Statskontoret avstyrker förslaget som handlar om skärpta krav på att den interna kontrollen i kommuner och regioner ska förebygga fel och oegentligheter. I detta remissvar fokuserar vi på skälen till att vi avstyrker förslaget.

Kraven på kontroll bör vara likadana i hela den offentliga förvaltningen

Statskontoret anser att den föreslagna formuleringen om krav på den interna kontrollen i kommunsektorn för att förebygga fel och oegentligheter är otydlig. Den avviker också allt för mycket från det förslag som för närvarande bereds inom Regeringskansliet och som syftar till att skärpa myndighetsledningarnas ansvar för att förebygga korruption och oegentligheter.¹

Statskontoret har i sina utredningar beskrivit hur kommunsektorn som helhet inte kommit lika långt i arbetet mot korruption som staten (Statskontoret 2023:13). Därför har vi argumenterat för att regeringen behöver ta ett mer sammanhållet grepp i dessa frågor. Det finns annars en risk för att skillnaderna i arbetet mot korruption kommer att öka.

¹ Finansdepartementet, *Förslag till reglering som tydliggör myndighetsledningars ansvar för det korruptionsförebyggande arbetet* (Fi2024/01464).

I regeringsformen framgår det tydligt att den offentliga förvaltningen arbetar på medborgarnas uppdrag. Såväl myndigheter som kommuner och regioner har alla ett särskilt ansvar mot medborgarna att bekämpa alla former av korruption samt att i övrigt upprätthålla kraven på saklighet och opartiskhet. Medborgare har legitima skäl att ha samma förväntningar på kommuner och regioner som på statliga myndigheter. Därför bör också kraven på arbetet mot korruption formuleras på ett likvärdigt sätt.

Av de två förslagen är formuleringarna till myndighetsförordningen tydligare och mer uttömmande. Den vilar på etablerade formuleringar som finns i förordningen om intern styrning och kontroll (2007:603). Förslaget till ändring i kommunallagen är förvisso kortare men på bekostnad av just tydlighet. Vi vet också sedan tidigare att det råder en viss begreppsförvirring i arbetet mot korruption, något som Statskontoret på olika sätt försökt att möta med olika insatser. Att ytterligare addera nya ord i denna flora av begrepp är inte rätt väg att gå.

Möjligen kan man argumentera för att det lite vagare uttrycket ”fel och oegentligheter” ska skapa handlingsutrymme för att självständigt kunna avgöra vad som behöver göras. Vår bild är dock att det inte alls är till någon hjälp att vara oklar eller vag, snarare ställer det större krav.

Vår bedömning är därför att den föreslagna ändringen av kommunallagen bör ändras för att i största möjliga utsträckning likna förslaget till ändring gällande myndighetsledningens ansvar, nämligen *att förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.*

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Matilda Ardenfors och Erik Nyberg samt utredare Johan Mörck, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Johan Mörck